

Militaire Spectator.

Woensdag, den 7den Maart.

De *Militaire Spectator* verschijnt op onbepaalde tijden. Men abonneert zich voor 10 nummers, bij alle Postdirecteuren en Boekhandelaren, door het geheele Koninkrijk à f 2, 25, franco per post. De Jaargang zal de 40 nummers niet te boven gaan. Alle inzendingen geschieden, franco, aan de Uitgevers BROESE & COMP. te Breda, met het opschrift: *Voor den Militairen Spectator*

DE TIENDAAGSCHE VELDTOGT UIT EEN KRIJGSKUNDIG OOGPUNT BESCHOUWD.

III.

(Vervolg van N°. 3.)

Bij deze dag-order maakte Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden aan het mobiele leger bekend, dat Hoogst-dezelfde het Opperbevel over het Leger weder aanvaard had, en dat hetzelfde de navolgende indeeling zoude ondergaan:

De Infanterie in drie divisien en in zes brigaden; de Kavallerie in twee brigaden; de Artillerie in ingedeelde en in reserve Artillerie.

Deze bijzondere Leger-afdeelingen, ontvingen de navolgende bevelhebbers:

1ste DIVISIE.

BEVELHEBBER. { 1ste Brigade. Gener.-Majoor
Z. Exc. den Luit.-Generaal { *Schuurman*.
van Geen. { 2de idem. Kolon. *de Favauge*.

2de DIVISIE.

BEVELHEBBER. { 1ste Brigade. Gener.-Majoor
Z. D. H. den Luit.-Generaal { *Des Tombes*.
Hertog van Saxe-Weimar. { 2de idem. Kolon. *Baggelaar*.

3de DIVISIE.

BEVELHEBBER. { 1ste Brigade. Kolon. *Stoecker*.
Z. Exc. den Luit.-Generaal { 2de idem. Kolon. *Sprenger*.
Meijer. { ger. (1).

KAVALLERIE.

BEVELHEBBER. { 1ste Brigade. Gen.-Maj. *Post*.
Z. Exc. den Luit.-Generaal { 2de idem. Gen.-Maj. *Boer*.
Trip. { reel.

ARTILLERIE.

BEVELHEBBER. { Ingedeelde batter.
Luit.-Kol. *Dubois*. { 1ste Divisie.
Divisie Res. Artill. { Luit.-Kol. *Steenberghe*.
Lu.-Ko. *Falter* (2). { 2de Divisie.
Groot Reserve park { Majoor *Ramaer*.
Directeur kapitein {
van Deventer.

(1) Deze divisie eene maand later in haar geheel zamengesteld zijnde, werden deze brigade-chiefs ook later benoemd.

(2) Ook deze vier officieren werden later benoemd.

Eenige maanden later werd, onder het bovengemeld kommando, nog geplaatst de Divisie Ponton-trein te velde.

Bij diezelfde dag-order werd tevens aan het Leger (hetgeen nu den naam: leger te velde verkreeg) bekend gemaakt, dat Z. Exc. de Luiten.-Generaal Baron *de Constant Rebecque* tot Chef, en de Luitenant-Kolonel *Nepveu* tot adjunct van den Chef van den Generalen-Staf was benoemd.

Verder werd nog ter kennis van hetzelfde gebragt, dat de Generaal-Majoor *Trip*, Directeur van het Departement van den Grootmeester der Artillerie en de Kolonel, later Generaal-Majoor *van Hooff*, Chef van de algemeene directie der Genie, in het hoofdkwartier met het opperbeleid der dienst van de Artillerie en Genie belast zouden wezen; terwijl het opper-toezigt over de administratieve dienst aan den Generaal-Majoor *Reuther* werd toebetrouwd.

Ten slotte werd daarbij aan het leger bekend gemaakt, dat er zich een korps troepen, tusschen de vestingen Grave en Nijmegen zoude vereenigen, onder het bevel van Z. Exc. den Luitenant-Generaal *Cortheiligers*, welke troepen, later in twee brigaden verdeeld, bij het leger als reserve werden gevoegd.

De plannen en maatregelen, in de stilte des kabinets, tot de verdere organisatie van het leger te velde beraamd, begonnen zich nu van dag tot dag te ontwikkelen, en wel met die orde en juistheid, welke zaakkennis en rijp overleg alleen kunnen daarstellen. Wij zouden ons echter te ver van het doel verwijderen, wanneer wij hier, datumsgewijze, al de vermeerderingen, wijzigingen en verbeteringen bij het leger te velde wilden vermelden; ook zouden wij hierbij in bijzonderheden moeten treden, die ons voor als nog niet geoorloofd zijn bekend te maken. Wij zullen, uit dien hoofde, slechts nog eenen vlugtigen blik werpen op al de bijzondere gedeelten van het leger, van het boven aangeduid tijdstip, namelijk na overneming van het kommando, door Z. K. H. Prins *Frederik*, af, tot op de overneming van het opperbevel door Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

INFANTERIE.

Dit voornaam gedeelte der strijdkrachten van den Staat was in numerieke, fysieke en morele waarde zeer toegenomen, door de aankomst van onderscheidene vrijwillige jagerkorpsen, nieuwe in de depôts gevormde bataillons, onderscheidene bataillons schutterij enz., door aanvanke-lijke rust, wapenoefening en het opklimmend gewoon worden aan vermoeijenissen, door marschen, kamperen, als anderszins; terwijl het vertrouwen op eigene krachten, onderscheidene plaats gehad hebbende bevorderingen, en de hoop, om ondergane beleedigingen eenmaal bloedig en eervol te wreken, het overige gedaan hadden, om het moreel te sterken en den moed op te wekken.

De manschappen waren goed gekleed en van alles, wat tot het doen van eenen veldtogt vereischt wordt, ruim voorzien. De regeling der bagagie, die elk bataillon, elk korps, konde medevoeren en de aanschaffing van eigene transport-middelen, had den, anders zoo grooten wagentrein, verminderd; terwijl al de gereedschappen, voor het bivouacqueren dienstig, door de manschappen zelfden gedragen werden.

Om bij het eventueel beginnen der vijandelikheden, en bij het doen van snelle marschen, groote en moeilijke bewegingen, het den soldaat aan geene munitien te laten ontbreken, had de chef der Artillerie met bijzondere zorg de doelmatigste voorzieningen getroffen. Elk soldaat droeg bij zich 50 scherpe patronen en 3 vuursteen, daarenboven was bij elk bataillon gevoegd, en onder het bijzonder toezigt van een daartoe benoemd Infanterie-officier gesteld, eene zoogenaamde Russische munitie-kaisson, bevattende 12,600 scherpe patronen en 1200 vuursteen; terwijl, buiten en behalve dezen voorraad, bij elke Divisie Infanterie, eene afdeeling van het groot Artillerie reservepark ingedeeld was, om ook in de verder voorkomende behoefte ruimschoots te kunnen voorzien. Deze parken volgden, elk voor zich, de afzonderlijke bewegingen der Divisien, bij welke zij ingedeeld waren.

Door gedurige oefening in het schieten naar de schijf, hadden de Infanteristen eenige bedrevenheid in het voordeelig gebruiken van hun wapen verkregen; eenige vrijwillige jagerkorpsen, waaronder vooral de jagers van *van Dam*, en het korps koninklijke jagers, welke achtereenvolgens met buksen gewapend waren, genoemd moeten worden, muntten in deze oefeningen uit.

Door de groote vereenigingen van troepen in het kamp bij Rijen, als ook elders, was er eene gewenschte eenheid bij de bewegingen van dit wapen daargesteld, en hadden tevens aan de verschillende chefs de gelegenheid verschaft, elkander, als ook hunne onderhoorigen, te leeren kennen en beoordeelen.

Kundige en met veel ondervinding verrijkte officieren beschouwden echter de inwendige organisatie der bataillons en afdeelingen als nadeelig, vooral voor de dienst te velde. De formatie van vier kompagniën per bataillon, had vele voorstanders en vele tegenstrevers. Bij de beoordeeling van de tegenwoordige overgrootte sterkte der kompagnien, waren zij het echter eens, en algemeen was het gevoelen, dat dezelve door deze sterkte te onhandelbaar waren, en men de manschappen daarvan niet genoeg konde nagaan, hetgeen bij een, uit jonge soldaten zamengesteld, leger zoo noodzakelijk is. De vorming van flanker-bataillons bij de afdeelingen had ook, naar hun gevoelen, de kern der overige bataillons weggenomen, en dezelve te veel ontzenuwd. (1)

De inwendige administratie, het waarlijk fraai uiterlijk, en de krijgshaftige houding der verschillende Infanteriekorpsen, droegen de duidelijkste blijken, dat alle officieren gewedijverd hadden, aan hunne bestemming te voldoen.

KAVALLERIE.

Hij die in de gelegenheid geweest was, de bijna geheel ontbondene Kavallerie-korpsen, in de maand October 1830 van nabij te bezien, moest aan het onmogelijke gelooven, wanneer hij in de maanden Junij en Julij de schoone, goed getuigde en gemonteerde regimenten voor zich zag manœuvreren. Aan het onderwijs der manschappen en paarden was dan ook geene moeite gespaard. Alhoewel uit vele jonge kavalleristen bestaande, volvoerden zij met veel juistheid en *tact* de onderscheidene, bij reglement voorgeschrevene, bewegingen; de *charges* of aanvallen lieten echter nog veel te wenschen over. De gedurige oefeningen in deze bewegingen, later met zoo veel ijver aangewend, hebben echter aan de verwachting beantwoord en vele bestaande gebreken verholpen.

De aard der onderscheidene, in 1830 geleverde, gevechten, had onze Kavallerie belet, hieraan een zeer werkzaam deel te nemen, zij wenschte om die reden niets vuriger, dan in de gelegenheid gesteld te worden, hare schade met woeker in te halen. Het moreel was dus uitmuntend, hetwelk door eenige gedane bevorderingen nog meer was opgewekt. (2)

(1) *Spectator* zal, bij nadere gelegenheid, een bijzonder artikel over dit onderwerp leveren. Het zal hem bijzonder aangenaam zijn, het gevoelen van officieren van ondervinding te mogen vernemen, over eene te wenschen formatie der infanterie — Zulks zoude, bij eene eventuele verandering van zaken, het gouvernement hierin veel kunnen toelichten.

(2) De bevorderingen bij de lichte en zware kavallerie staan echter in geene de minste evenredigheid. In de mindere graden,

Even als bij de andere wapenen van het leger, waren ook bij dit, de vervoermiddelen voor bagagie, veldketels, ambulances enz., zeer vereenvoudigd geworden.

Daar de Kavallerie in het algemeen veel minder munitie in het veld verbruikt dan de Infanterie, zoo waren er geene, daartoe bijzonder bestemde, munitie-kaïssons bij de regimenten gevoegd; doch een genoegzame voorraad was daarvan bij de parken der leger-afdeelingen voorhanden. Voor het overige voerde ieder Kavallerist tien patronen met zich mede.

Eene aanmerking, die wij op de oefeningen bij dit wapen te maken zouden hebben, is: dat men de manschappen in het gebruiken hunner wapens geen genoegzaam onderwijs gaf. Er was weinig, of beter gezegd, bijna in het geheel niet naar de schijf geschoten. Zoo wij echter goed onderdicht zijn, zoo moet men later het nut daarvan, zoowel voor manschappen als paarden, ingezien hebben.

ARTILLERIE.

Door de onophoudelijke zorgen van het Departement van den Grootmeester der Artillerie, en door den onvermoeiden ijver van derzelver verdienstvollen chef, den kolonel List, had de Artillerie te velde, zoowel in fysiek als moreel, een geducht aanzien gekregen, en de grootste voorzorgen werden voor derzelver goede in staat houding genomen. Al de te velde zijnde batterijen waren op groot komplot gebragt, zoo wel in personeel, paarden, materieel als in munitien. Daarenboven werd er eene groote hoeveelheid munitien en voorraadstukken bij de onderscheidene parken der leger-afdeelingen, als ook door het groot Artillerie reserve-park medegevoerd. Groot munitie depôts, zoo wel voor Artillerie als Infanterie en Kavallerie, waren in de vestingen ten dienste van het leger te velde aangelegd. Maatregelen waren er genomen, om den verbruikten voorraad, telkens bij de parken uit de munitie depôts, en deze wederom uit de vestingen te kunnen aanvullen.

Achtereenvolgende waren er bij dat wapen eenige verbeteringen ingevoerd, vooral met betrekking tot de percussie-toestellen, de brandkogels, de bepakkings der munitie als anderzins. (1)

is dit zelfs in het oog loopende, en geeft aanleiding tot vele onregtvaardigheden, veroorzaakt doordien de bevorderingen bij de hoogere graden over het geheele wapen loopen. Het ware te wenschen, dat het gouvernement, hetwelk toch niets dan het welzijn van allen bedoelt, ook hierin eene zoo gewenschte verandering te weeg bragte.

(1) Daar de vermelding der bijzonderheden dezer verbeteringen, in deze oogenblikken, eerder nadeel dan voordeel zoude kunnen aanbrengen, zoo zal S. de mededeeling daarvan, die hem van zaakkundigen beloofd is, tot rustiger tijden terug houden.

De koelbloedige dapperheid, door vele der te velde zijnde batterijen, in de gevechten het vorige jaar geleverd, betoond, had het vertrouwen bij de andere korpsen op dit wapen gevestigd, een vertrouwen dat hetzelfde in allen deele verdiende.

Bij elke leger-afdeeling was een gedeelte der Artillerie te velde gevoegd; de overige batterijen waren in reserve, waarover men ter versterking van de eene of andere leger-afdeeling konde beschikken. Het aantal, bij het leger te velde medegevoerde, stukken stond in de gewone evenredigheid met deszelfs sterkte. Buiten deze, stonden er nog twee batterijen achter de rivieren geheel marschvaardig.

GENIE.

Eerst bij de laatste nieuwe indeeling maakte dit verdienstelijk wapen een deel van het leger te velde uit. Eene brigade Genie-officieren, met eene kompagnie sappeurs en mineurs, waren op bovenbedoeld tijdstip bij het hoofdkwartier van den Opperbevelhebber van het leger gevoegd, welke brigade, bij elk afzonderlijk hoofdkwartier van iedere leger-afdeeling, een kapitein der Genie had gedetacheerd, waardoor die dienst insgelijks over het geheele leger liep.

GENEESKUNDIGE DIENST.

In de regeling van deze dienst waren insgelijks aanmerkelijke verbeteringen aangebragt, en vele officieren van gezondheid en paarden-artsen, waren er voor vast of tijdelijk bij de korpsen, of bij de verschillende ambulances aangesteld. Bij elke leger-afdeeling was eene ambulance, insgelijks eene bij het hoofdkwartier, en eene bij de divisie Kavallerie gevoegd. Iedere ambulance had een dirigerend chirurgijn-majoor, die tevens met het toezigt over de geneeskundige dienst bij de leger-afdeeling, waartoe de ambulance behoorde, belast was. Het oppertoezigt over deze dienst was aan den verdienstelijken Chirurgijn-Majoor Brink opgedragen. Eene kompagnie hospitaal-soldaten was bij de onderscheidene ambulances verdeeld.

ADMINISTRATIE.

Deze was ook op eenen geregelden voet gebragt, door de vermeerdering van het korps Intendanten, en de verdeling van dezelve in bijzondere takken bij de onderscheidene leger-afdeelingen.

Twee kompagnien Transport-trein, benevens eene kompagnie werklieden, zoo als broodbakkers enz., met het noodige materieel, stonden ook onder derzelver beheer, en waren bij het groot wagen-park ingedeeld.

(Het vervolg hierna.)